

בבית הדין הצבאי לערעורים

בפני :

אל"ם מאיה הלר - שופטת

בעניין :

התובע הצבאי הראשי – המערער (ע"י ב"כ, סרן מישל סלבי)

נגד

ח/XXX טוראי א' ע' – המשיב (ע"י ב"כ, עו"ד אפרים דמרי)

ערעור על החלטה של בית הדין הצבאי המחוזי במחוז שיפוטי הצפון שניתנה בתיק צפון (מחוזי) 479\17 (אל"ם טלי פריד – הנשיאה) ביום 15.2.2018. הערעור נדחה.

ה ח ל ט ה

1. ערעור התביעה נדחה.
2. נימוקי ההחלטה יינתנו בנפרד.
3. משהובא לידיעתי כי המתלונן משרת במפאו"ג XXX, יוודאו מפקדיו של המשיב במעצר הפתוח כי הוא אינו שוהה עם המתלונן באותה יחידה, אלא במחנה "נפתלי". היה והתביעה תבקש כי מעצרו הפתוח ייקבע ביחידה אחרת, לשם ווידוא קיומה של הפרדה בין המשיב למתלונן, עליה לבקש כך מבית הדין המחוזי.

ניתנה והודעה היום, י"א באייר התשע"ח, 26 באפריל 2018, בפומבי ובמעמד הצדדים.

מאיה הלר, אל"ם
שופטת בית הדין הצבאי
ל ע ר ע ר ו י ס

נימוקי החלטה

1. ביום 26.4.2018 דחיתי את ערעור התביעה הצבאית על החלטת נשיאת בית דין צפון להורות על מעצרו הפתוח של המשיב עד לתום ההליכים המשפטיים בעניינו. להלן נימוקי ההחלטה.

רקע

2. נגד המשיב, טוראי א' ע', הוגש ביום 26.12.2017, כתב אישום המייחס לו ולחברו, טוראי עומרי שיטרית, עבירות שעניינן תקיפה סתם בנסיבות מחמירות ותקיפה הגורמת חבלה של ממש בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 379 ו- 382(א) לחוק העונשין, התשל"ז – 1977. המדובר בשני אירועי אלימות, אשר בוצעו, לכאורה, בתאריכים 13 ו-14 בדצמבר 2017, ביחידה, בצוותא, כלפי חייל אחר.

3. המשיב נעצר ביום 17.12.2017. ביום 27.12.2017 הורה בית הדין קמא על הארכת מעצרו לתקופה קצובה של 45 ימים, זאת בהסכמת ההגנה. ביום 15.2.2018 הווארך מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו, וזאת לאחר שנקבע כי קיימת תשתית ראיות לכאורה לביסוס כתב האישום וכי המעשים מקימים עילות מעצר מובהקות שלא ניתן להלמן בחלופת מעצר. ההגנה ערערה על החלטה זו. במהלך הדיון ובעקבות הערותיי משכה ההגנה את ערעורה (ע"מ/18/14 טור' עלי נ' התובע הצבאי הראשי (2018)).

4. ביום 25.3.2018 התקיים בפני הנשיאה דיון בבקשת ההגנה לעיין מחדש בשאלת המעצר. בטרם ניתנה החלטת בית הדין קמא, הופנה המשיב לבדיקת גורמי בריאות הנפש "לבחינת מידת המסוכנות" של המשיב, וזאת משלא ניתן להפנות את המשיב לקבלת תסקיר מעצר ובהעדר גורם צבאי רלוונטי אחר. הדיון בבקשה לעיין מחדש בשאלת המעצר התחדש ביום 17.4.2018. החלטה בבקשה ניתנה ביום 25.4.2018. בית הדין קמא קיבל את עתירת הגנה והורה על שחרורו של המשיב למעצר פתוח עד לתום ההליכים המשפטיים בעניינו.

5. התביעה לא השלימה עם החלטה זו ומכאן הערעור שלפניי.

החלטת בית הדין קמא

6. בית הדין קמא סקר בהחלטתו את השתלשלות העניינים עד למועד הדיון לפניו וביאר, כי "יקשה לחלוק כי מהמורות רבות עמדו ועודן עומדות בדרכו של תיק זה אל שלבי הסיום... המציאות הכניעה את התוכנית... בוטלו מספר ישיבות בהן תוכננו להישמע עדים רבים...

שמיעת הראיות בתיק תמשך עד לחודש יולי לכל הפחות... בתרחיש האופטימי... הכרעת הדין תינתן במהלך חודש אוגוסט, עד אז יהיה נאשם 1 במעצר כשמונה חודשים. לא ניתן לחלוק כי מדובר בהתמשכות הליכים ניכרת וחריגה". בהתאם, בחן בית הדין קמא האם חרף התקיימותן של עילות המעצר, ניתן לקבוע כי גדשה סאת המעצר וכי יש להורות על חלופה מתאימה. לאחר שפירט את השיקולים הרלוונטיים בהקשר זה וערך את מלאכת האיזונים הנדרשת, קבע בית הדין קמא כי על מנת לשמור על יחס נאות בין תקופת המעצר לבין העונש הצפוי לנאשם, אם יורשע בדין, תוך שעמדה לנגד עיניו חזקת החפות וההלכה הגורסת כי "המעצר איננו מקדמה על חשבון העונש" ומשהונחה לפניו חוות דעת פסיכיאטר צבאי שקבעה כי "אין כיום עדות למסוכנות או לפוטנציאל של אלימות כלפי הזולת", הורה בית הדין קמא על מעצרו הפתוח של המשיב.

טענות התביעה בערעור

7. טענה התביעה, כי שגה בית הדין קמא משאין לקבוע, כבר עתה, כי גדשה סאת המעצר, זאת בהינתן שאין מחלוקת עת קיומה של תשתית ראיות לכאורה המקימה עילות מובהקות למעצרו של המשיב. הוטעם, כי אין בחלופת המעצר כדי להלוס את מסוכנותו, במיוחד לאור עברו הפלילי בעבירות דומות. התביעה עמדה על כך שהיא "עושה את מרב המאמצים על מנת לקדם ולייעל את שמיעת העדים". לדידה, ניתן יהיה לסיים את שמיעת עדי התביעה עד לסוף חודש מאי 2018. התביעה הפנתה לפסקי דין שלדידה מלמדים על מדיניות הענישה הראויה בתיק זה.

תשובת ההגנה

8. ההגנה ביקשה כי אדחה את ערעור התביעה וסמכה ידיה על נימוקי החלטתה של כבוד הנשיאה. הסנגור הטעים, כי נאות לנהל את הליך ההוכחות בכל מועד אשר הוצע על ידי בית הדין והתביעה, וכי לא ניתן לזקוף לחובתו של המשיב את התמשכות ההליכים בתיק זה. מנגד, טען, כי לא ניתן לחייב את ההגנה לוותר על חקירה של עדים מסוימים, כדרישת התביעה, וכי יש לאפשר למשיב לנהל את הגנתו כדבעי. הוסיף הסנגור וסמך ידיו אף על אבחוננו של הפסיכיאטר הצבאי, כאמור. גם ההגנה הפנתה לפסקי דין שלדידה תומכים במדיניות ענישה מתונה באופן משמעותי מזו שהציגה התביעה. משכך, נטען, כי תקופת מעצרו של המשיב עד כה מהווה מקדמה על חשבון העונש.

דין והכרעה

9. נקודת המוצא להחלטה זו היא קיומה של תשתית ראיות, לכאורה, לביסוס כתב האישום, המייחס למשיב, כאמור, שתי עבירות אלימות, שבמהלכן, בין היתר, הכה את המתלונן בפניו, באמצעות אבן וגרם לו לשבר באפו ולדימומים בפניו. אין אף חולק, כי ברגיל עבירות אלימות מסוג זה, המבוצעות בתוככי יחידה צבאית ובנסיבות דומות, מקימות עילות מעצר ובהן מסוכנות כללית, מכוח סעיף 21(ג)(4) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996, לצד מסוכנות צבאית ופגיעה חמורה במשמעת הצבא.

10. בצד זאת, לא ניתן להתעלם מכך שבשל קשיים אובייקטיביים, **שאינם רובצים לפתחה של ההגנה**, לא צלחו המאמצים לקדם את ההליכים בתיק זה. אף כי כעת, הוגדרה מסגרת מעודכנת לשמיעת הראיות, דומה כי הערכתה של הנשיאה, אשר מעורבת במאמצים שהוקדשו לקידום שמיעת המשפט, היא לכל הפחות ריאלית, וכהגדרתה אף "אופטימית".

11. במצב דברים זה, נדרש בית הדין למלאכת איזונים עדינה, על מנת לבחון האם ניתן להצביע, כבר עתה, על התמשכות הליכים המלמדת על כי יש בהמשך המעצר, כדי להוות מקדמה על חשבון עונשו של המשיב והאם צפוי להישמר יחס נאות בין משך המעצר לבין מידת העונש הצפוי, אם יורשע בדין. כפי שפורט, משפטו של המשיב אינו צפוי להסתיים בטרם ישהה **למעלה משמונה חודשים** במעצר. הוסיפה התביעה וטענה, כי אף אם יש בתקופה של שמונה חודשי מעצר כדי להפר את האיזון הנדרש, אין בכך כדי להצדיק את שחרורו של המשיב לחלופת מעצר כבר עתה.

12. עמדה זו של התביעה אין לקבל. כפי שנפסק בבש"פ 5275/16 **שעבן נ' מדינת ישראל** (טרם פורסם, 11.7.2016), כאשר ניתן להעריך, כי "צפוי הליך ממושך שלא יסתיים במרוצת תקופת המעצר הראשונית, יש לדבר משקל בין כלל השיקולים הצריכים לעניין". באותו עניין, ננקטה חלופת מעצר לאחר שלושה חודשי מעצר ממשי, לאור "היקפו הרב של ההליך הצפוי בתיק העיקרי, מבחינת היקף החומר, כמות העדים וריבוי הנאשמים", **תוך הערכה** כי המשפט לא יסתיים בתוך פרק זמן קצר. קביעות אלו יפות אף לענייננו (וראו גם: ע"מ/18/20 **התובע הצבאי הראשי נ' טור' שטרית** (2018)). אמנם, כפי שצוין, מעשיו הלכאוריים של המשיב מקימים עילות למעצר, ואף יש בעברו של המשיב, שנידון בבית משפט לנוער בגין עבירות דומות, כדי להוסיף על מסוכנותו. אולם, באיזון הכולל, משלא עלה בידי בית הדין קמא, חרף מאמצים של ממש, לוודא כי שמיעת הראיות תתנהל בתוך פרק זמן קצר, בשל קשיים שאינם פרי התנהלות ההגנה, אין מנוס, כבר בשלב זה, להורות על חלופת מעצר מתאימה, כפי שקבעה הנשיאה קמא.

13. במצב דברים זה, מתייתר הצורך לבחון האם יש בחוות דעתו של ד"ר סגל, הקובעת כי "אין כיום עדות למסוכנות או לפוטנציאל של אלימות כלפי הזולת", כדי להקחות את

מסוכנותו של המשיב. עם זאת, יש להעיר, כי כתב האישום והבסיס הראייתי לו, לא הועמדו בפני ד"ר סגל, אלא אך גרסתו של המשיב, שלפיה: "רבנו מכות אני ועוד חייל שמשרת איתי עם חייל אחר בבסיס", כך שלא ניתן לקבוע כי מלוא העובדות הובאו לפניו, בטרם קבע את אבחנתו. זאת ועוד, אין התייחסות בחוות דעתו לסייג שפורט בחוות דעתה של הקב"ן, מוסקוביץ לי דור, אשר התרשמה כי "עולה פער בין האופן בו החייל מציג את המקרים בהם מעורב, לעומת תוכן המקרים והאשמותיו".

14. אשר לבחינת חלופת המעצר המתאימה, כפי שפורט בהחלטתי, יש לוודא כי המשיב והמתלונן לא ישהו באותה היחידה. משכך, הוריתי כי המשיב ישהה ביחידת מעצר פתוח במחנה XXX. כמו כן, לאור המפורט בחוות דעת גורמי ברה"ן, שהונחו לפניי, הנני מורה, בהסכמת המשיב, כי ייבדק על-ידי קב"ן, ביחידת המעצר הפתוח, אחת לשבועיים, על מנת להוסיף ולפקח אחת מצבו הנפשי.

15. ערעור התביעה נדחה, אפוא.

ניתנו היום, י"ד באייר התשע"ח, 29 באפריל 2018, ויועברו לצדדים ולמפקדו של המשיב במעצר הפתוח, על ידי מזכירות בית הדין.

מאיה הלר, אל"ם
שופטת בית הדין הצבאי
ל ע ר ע ו ר י ם

חתימת המגיה: _____ העתק
נאמן למקור
סרן מכני
קצינת בית הדין
תאריך: _____